

**ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.
ਡਾ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ
ਬਨਾਮ
ਸਟੇਟ OF BIH AR ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਵਾਬਦਾਰਾ
CRMM 2009 ਦਾ ਨੰਬਰ M-36703
ਮਾਰਚ 15, 2013**

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਕਲਾ। 226(2) - ਕੇਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 - Ss.1 56(3), 177, 178, 482 - ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ - ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਇੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾਕਟਰੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਗਲਿਟ ਡਿਸਚਾਰਜ - ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਇਹ ਇਲਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਵਿਰੁੱਧ ਬਿਹਾਰ ਵਿਖੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ - ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਬਕਸਰ ਨੇ 156(3) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪੁਲਿਸ ਬਕਸਰ (ਬਿਹਾਰ) ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਅਤੇ ਐਚਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ - ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ s 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ - ਐਸ. 177 ਅਤੇ ਐਸ.178 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਲਗਭਗ ਸਾਰਾ ਕਾਰਨ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤਬਦੀਲ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਰਟ ਨਾਲ ਸਮਾਨਤਾ ਖਿੱਚਦੇ ਹੋਏ, ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 226(2) - ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 177 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(ਪਰਾ 22)

ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ 05.03.2009 ਤੋਂ 14.03.2009 ਤੱਕ ਜ਼ੇਰੇ ਇਲਾਜ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਕੇਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 178 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਉਹਨਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੇ ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਕੇਸ ਅਤੇ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 179 ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੂਰੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਚੌੜਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ, ਇਹ

(Para 23)

ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੈਅ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਨਿਟ ਕਰੇਗੀ। ਮੈਂ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ, ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੀ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਪਏਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਓ ('ਤਬਾਦਲੇ' ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।

(ਪਰਾ 24)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪਰਖਿਆ ਗਿਆ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਨਾ ਕਿ ਕਾਰਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅਯੋਗ ਹੈ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਜਵਾਬ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 2 ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਵੀਨਚੰਦਰਨ ਦੇ ਮੰਦੇਨਜ਼ਰ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਬਕਸਰ (ਬਿਹਾਰ) ਤੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ (ਪੰਜਾਬ) ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਮਜੀਠੀਆ (ਸੁਪਰਾ)।

(ਪਰਾ 25)

ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਹੋਰ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਰ ਉਲਝਣਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 2 ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

(ਪਰਾ 26)

ਤਰੁਣ ਜੋਤਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸਨ

ਸੰਜੀਵ ਵਾਲੀਆ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 2.

ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ.3 ਲਈ।

ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਡੀ.ਏ.ਜੀ.ਪੰਜਾਬ।

ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜੇ.

(1) ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 104 ਮਿਤੀ 19.07 ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226(2) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਕੋਡਿਕਡ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤੁਰੰਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 2009, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307/120-ਬੀ/34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਸਦਰ ਬਕਸਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਕਸਰ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "IPC" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)।

(2) ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮੰਤਵ ਲਈ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ 'ਰਾਧਾ ਪਲਾਈਵੁੱਡ' ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਉਕਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਦੇ ਭਾਰੀ ਬੋਝ ਹੇਠ ਦੱਬ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਸਮੇਤ ਗੰਭੀਰ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਉਸਨੂੰ 05.03.2009 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 11.00 ਵਜੇ 'ਕਲਿਆਣ ਹਸਪਤਾਲ' ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਲੀਨਿਕ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਸਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਐਕਸ-ਰੇ ਨੇ ਸਬਲਕਸੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਡੀ-11 -12 ਦਾ ਫ੍ਰੈਕਚਰ ਦਿਖਾਇਆ। ਸੱਟ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਪੈਰਾਪਲੇਜਿਕ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਬੋਝ ਡਿੱਗਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਵਰਟੀਬਰਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਰੋਧੀ-ਪਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ 14.03.2009 ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਚੇਤੰਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਗ ਵੀ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਰ ਸਨ। ਪਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਨੇ 14.03.2009 ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਸਪਤਾਲ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਪਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਪਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਮਾਲਕ ਨਾਲ ਖਾਤੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ 4.4.2009 ਨੂੰ, ਪਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਰਾਜੂ ਕੁਮਾਰ ਰਾਮ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਬਕਸਰ (ਬਿਹਾਰ) ਨੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 156(3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਬੰਧਤ ਥਾਣੇ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬਕਸਰ ਵਿੱਚ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਪੀ-5 ਵਜੋਂ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਕਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਨੰਗੀ ਰੀਡਿੰਗ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਢੁਕਵੀਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(3) ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਗਲਤੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮਰੀਜ਼ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(4) ਮੇਸ਼ਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. ਦੁਆਰਾ ਵੱਖਰੇ ਜਵਾਬ ਟਾਇਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। 1 ਅਤੇ 2 ਭਾਵ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 1 ਜੂਸ ਅਫਸਰ। ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬਕਸਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਕਸਰ (ਬਿਹਾਰ) ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 4 ਭਾਵ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ।

(5) ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 2 ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਜਵਾਬ ਦਾ ਪੈਰਾ 7 ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਮੱਗਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਪੈਰਾ ਤੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਬਸਟਰੈਕਟ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ:

“...ਕਿਉਂਕਿ ਐਫਆਈਆਰ (ਅਨੇਕਚਰ ਪੀ-5) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗਲਤ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ, ਕੀ ਉਹ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਹੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸੀ.ਜੇ.ਐਮ. ਬਕਸਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ”

(6) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 4-ਸਟੈਟਕ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਇਸ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(7) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3- ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(8) 1 ਨੇ ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਸੁਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ।

(9) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਉਪਰੋਕਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। . ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਡਾਕਟਰੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਪੀ.ਆਰ.ਡੀ.ਸੀ.ਪੀ. ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਸੀ, 'ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕੇਸ ਲਾਅ **ਨਵੀਨੰਦਰਾ ਆਈ.ਐਸ. ' ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਮਜੀਠੀਆ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (1)** ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 29.05.2002 ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਮਿਸ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ। 2002 ਦਾ ਨੰਬਰ 823। ਸਿਰਲੇਖ **ਪਰਵੀਨ ਭਾਟੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ।**

(10) ਮੈਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(11) ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਲੇ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ

ਜਵਾਬ ਤੋਂ, ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨੁਕਤੇ ਉਭਰਦੇ ਹਨ:

L ਕੀ ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਤੋਂ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ।

(12) ਕੇਸ ਦੇ ਮੰਨੇ ਹੋਏ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ 'ਰਾਧਾ ਪਲਾਈਵੁੱਡ' ਕੋਲ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਉਹ ਪਲਾਈਵੁੱਡ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੋਝ ਹੇਠ ਦੱਬ ਗਿਆ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਸਮੇਤ ਗੰਭੀਰ ਸਰੀਰਕ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਇਲਾਜ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਲਿਆਣ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ 05.03.2009 ਤੋਂ 14.03.2009 ਤੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਡਾਕਟਰੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਉਲਟ ਪਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਹਸਪਤਾਲ ਛੱਡ ਕੇ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾਕਟਰੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਕਸਰ ਵਿਖੇ ਉਪਰੋਕਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

(13) ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 1 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 2 ਅਤੇ 4, ਪੂਰ ਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਉਕਤ ਘਟਨਾ ਦੇ ਵਾਪਰਨ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਡੀਕਲ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਬਕਸਰ ਵਿਖੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 1 ਅਤੇ 2 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(14) ਨਵੀਨਚੰਦਰ / ਵੀ. ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ . ਮਜੀਠੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਕੋਲ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਸਰਜ਼ ਜੇ.ਬੀ. ਹੋਲਡਿੰਗਜ਼ ਲਿਮਿਟਡ ਨੇ ਮੇਘਾਲਿਆ ਰਾਜ ਦੇ ਸ਼ਿਲਾਂਗ ਵਿਖੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ, ਜੋ ਕਿ ਮੈਸਰਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸੀ। ਇੰਡੀਆ ਫਾਰਮਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟੇਡ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਵਜੋਂ ਬੰਬਈ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਲਾਂਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੁੰਬਈ ਵਿਖੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ, ਸ਼ਿਲਾਂਗ ਵਿਖੇ ਨਹੀਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਸ਼ਿਲਾਂਗ ਵਿਖੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ease, ਸ਼ਿਲਾਂਗ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਖੁਦ ਮੁੰਬਈ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਲਾਂਗ ਪੁਲਿਸ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਦੀ ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਬਾਂਬੇ 1 ਲਿਗਬ ਕੋਰਟ, ਨਵੀਨਚੰਦਰ ਐਨ. ਮਜੀਠੀਆ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਆਈ ਲੇਨ'ਬਲਸੀਏਪੀਸੀਐਕਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਲਾਂਗ, 1 ਲੋਅਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ:

(15) ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪਰਖਿਆ ਜਾਣਾ ਅਸਥਿਰ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਉਸ ਨੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਸਵਾਲ) 'ਤੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਮੇਗਹਾ ਲਾਵਾ ਰਾਜ ਦੇ ਸ਼ਿਲਾਂਗ ਵਿਖੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਉਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। (ਮੇਘਾਲਿਆ ਤੋਂ ਖਾਧਾ (ਮੁੰਬਈ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਸੌਂਪੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਵਿਚਲੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ) (ਉਸ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿ ਸ਼ਿਲਾਂਗ ਵਿਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਤੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਘਟੀਆ ਚਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੇ ਟਰਾਂਸਫਰ ਲਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਓ। ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ (ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ।

(35) 7 ਉਸਦਾ ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਹੈ।

(36) ਕੇਸ ਦੀ ਅਜੀਬੋ-ਗਰੀਬ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਨਾਲ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਦੇਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਲਝਣਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਮੈਸਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਇਹ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ. 13. ਹੋਲਡਿੰਗ ਲਿਮਟਿਡ ਨੂੰ ਮੁੰਬਈ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(37) ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਸਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ। ਸ਼ਿਲਾਂਗ ਵਿਖੇ ਜੇ. 13 ਹੋਲਡਿੰਗ ਲਿਮਟਿਡ ਜਿਸ ਦੀ ਫਿਲਹਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ

ਰਹੀ ਹੈ। ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਸ਼ਿਲਾਂਗ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧ ਵਿੰਗ, ਜਨਰਲ ਐਰੈਚ ਦੁਆਰਾ ਅਗਲੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਮੁੰਬਈ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। CID, ਜਾਂ ਮੁੰਬਈ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸ਼ਾਖਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ”

(15) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ 29.05.2012 ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਮਿਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੋ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 2002 ਦਾ ਨੰਬਰ 823, ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ **ਪਰਵੀਨ ਭਾਟੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ**।

(16) ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਜੋ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

“226. ਕੁਝ ਰਿੱਟਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ II ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।—(1) ਧਾਰਾ 32 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਰੇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ, ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ, ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਰਕਾਰ, ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ, ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਰਿੱਟਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ, ਹੁਕਮ, ਮਨਾਹੀ, ਕੋਓ ਵਾਰੰਟੇ ਅਤੇ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀਆਂ ਰਿੱਟਾਂ, ਜਾਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ, ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਭਾਗ III ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਈ ਹੋਰ ਮਕਸਦ. (2) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈ। , ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਦੀ ਮੋਹਰ ਹੋਵੇ

ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(3) xxx xxx xxx

(4) xxx xxx xxx"

(17) ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ। ਉਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ।

(18) 'ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼' (ਚੌਥਾ ਸੰਸਕਰਣ) ਵਿੱਚ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ 'ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ' ਵਾਕੰਸ਼ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਉਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

(19) **ਤੇਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਉਤਪਲ ਕੁਮਾਰ ਬਾਸੂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ** (2) ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 226 (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਬੰਧਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ:

ਆਰਟੀਕਲ 226 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰੋਧਕ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ - ਧਾਰਾ 32 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਤੇ ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ "ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ" ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਾਗ III ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ, "ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ" ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ, ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਰਿੱਟਾਂ ਸਮੇਤ ਉੱਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰ, ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਲਾਜ਼ (1) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇ ਜੇਕਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸੀਟ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਿਵਾਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ,

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਭਾਗ III ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰਿੱਟ, ਜੇਕਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸੀਟ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਕਤ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਲਕੱਤਾ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ, *NICCO* ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕੇਸ ਹੈ। "

(20) ਇਸ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਕ ਉਹ ਸਥਾਨ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(21) **ਭਾਸਕਰਨ** ਬਨਾਮ ਸ਼ੰਕਰਨ ਵੈਧਿਆਨ ਬਾਲਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਏ. (3) ਨੇਗੋਸ਼ੀਏਬਲ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 138 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਮਾਣਯੋਗ ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 177 ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 177 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਆਮ ਥਾਂ - *Every* ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।"

(22) 1 Ion'blc ਸਿਖਰਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 177 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(23) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸੱਟ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਨੇ 05.03.2009 ਤੋਂ 14.03.2009 ਤੱਕ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 178 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਓ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਲਾਕਿਆਂ) ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਚੌੜਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਚਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕ ਕੇਸ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 179 ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਚੌੜਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(24) ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ, ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੈਅ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ., ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ, ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੇ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ

ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵੇਲੇ, 11 igh ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ FIR ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।

(25) ਆਈਸੀਐਸਟੀਸੀਡੀ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਆਈ .ਉਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਵਾਬ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 2 ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਇਸ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕੋਲ **ਨਵੀਨਚੰਦਰ ਏ** ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਬਕਸਰ (ਬਿਹਾਰ) ਤੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ (ਪੰਜਾਬ) ਨੂੰ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। **ਮਜੀਠੀਆ (ਸੁਪਰਾ)।**

(26) ਆਸਾਨੀ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਰ ਉਲਝਣਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੌਖਿਆਂ ਦੀ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ.2 ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ ਆਸਾਨੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

(27) ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ।

ਪੀ.ਐਸ.ਹਜਵਾ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀ ਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿ ਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਰਣਾ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ

ਸਿੰਘ